

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	چکیده.....
فصل اول : کلیات	
۳	مقدمه.....
۳	۱-۱ بیان مسئله.....
۵	۲-۱ اهمیت و ضرورت تحقیق.....
۶	۳-۱ اهداف تحقیق.....
۶	۴-۱ سؤالات تحقیق.....
۶	۵-۱ فرضیات تحقیق.....
فصل دوم : پیشینه تحقیق	
۸	مقدمه.....
۸	۱-۲ شناخت مخاطب.....
۸	۱-۱-۲ تعریف کودک.....
۹	۲-۱-۲ پیمان نامه ی جهانی حقوق کودک.....
۱۰	۳-۱-۲ مفهوم دوران کودکی.....
۱۰	۴-۱-۲ مراحل رشد در دوران کودکی.....
۱۳	۵-۱-۲ شکل گیری شخصیت در کودکان.....
۱۴	۶-۱-۲ روانشناسی کودک.....
۲۹	۷-۱-۲ آموزش و پرورش کودک.....
۳۷	۸-۱-۲ جمع بندی بخش اول.....
۳۷	۲-۲ کودک و اخلاقیت.....
۳۷	۱-۲-۲ تعریف اخلاقیت.....
۳۸	۲-۲-۲ وجود اخلاقیت.....
۳۸	۳-۲-۲ ضرورت رشد اخلاقیت.....
۳۹	۴-۲-۲ منشأ اخلاقیت.....
۴۰	۵-۲-۲ موانع بروز اخلاقیت.....

صفحه	عنوان
۴۰	عوامل موثر در رشد خلاقیت..... ۶-۲-۲
۴۱	طبیعت و خلاقیت..... ۷-۲-۲
۴۲	نقش بازی در رشد خلاقیت کودک..... ۸-۲-۲
۴۶	نقش فضا در رشد خلاقیت کودک..... ۹-۲-۲
۵۱	مبانی نظری طراحی..... ۳-۲
۵۱	مبانی نظری آموزش و پرورش مدرن..... ۱-۳-۲
۵۲	ریشه‌های ظهور محیط تعلیم و تربیت مدرن..... ۲-۳-۲
۵۲	مفهوم محوریت دانش‌آموز در روند تعلیم..... ۳-۳-۲
۵۳	ویژگی‌ها و ارکان نظام آموزشی شاگرد محور..... ۴-۳-۲
۵۵	تعلیم جمعی و آموزش گروه مدار..... ۵-۳-۲
۵۷	سیر تحول در دگرذیسی شکلی کلاس درس..... ۶-۳-۲
۶۰	سازگاری محیط کالبدی با دگرگونی‌های آموزشی..... ۷-۳-۲
۶۳	مفهوم برنامه‌ریزی فضایی در محیط آموزشی باز..... ۸-۳-۲
۷۰	جمع بندی بخش سوم..... ۹-۳-۲
۷۷	بررسی نمونه های موردی خارجی..... ۴-۲
۷۷	کودکستان بریوزار..... ۱-۴-۲
۷۹	مهدکودک ولزروییو..... ۲-۴-۲
۸۰	پارک فرهنگی کودکان قاهره..... ۳-۴-۲
۸۴	زمین بازی شولبرگ..... ۴-۴-۲
۸۵	پارک بلاکسلند ریورساید..... ۵-۴-۲
۸۶	کودکستان تیمایویی..... ۶-۴-۲
۸۷	مهدکودک شبدر چهارپر..... ۷-۴-۲
۸۸	موزه کودک یورکا..... ۸-۴-۲
۹۲	موزه کودکان بوستن..... ۱۰-۴-۲
۹۳	بررسی نمونه موردی های داخلی..... ۵-۲
۹۳	کانون پرورش فکری کودکان ونوجوانان شهر بندر عباس..... ۱-۵-۲
۹۴	خانه کودک اصفهان..... ۲-۵-۲

۹۵	۳-۵-۲ مرکز آفرینش های فرهنگی و هنری کودکان و نوجوانان تهران
۹۶	۴-۵-۲ کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان کرمان
۹۸	۶-۲ جمع بندی فصل

فصل سوم : مواد و روش ها

۱۰۰	مقدمه
۱۰۰	۱-۳ روش تحقیق
۱۰۱	۲-۳ فرآیند انجام تحقیق
۱۰۱	۳-۳ جامعه آماری مورد مطالعه
۱۰۲	۴-۳ روش نمونه گیری و حجم نمونه
۱۰۲	۵-۳ روش گردآوری دادهها
۱۰۳	۶-۳ ابزار جمع آوری اطلاعات
۱۰۳	۱-۶-۳ روایی پرسشنامه
۱۰۴	۲-۶-۳ پایایی پرسشنامه
۱۰۴	۷-۳ روش تجزیه و تحلیل
۱۰۵	۱-۷-۳ آزمون کولموگروف اسمیرنوف (تست نرمال بودن)
۱۰۵	۲-۷-۳ آزمون تک نمونه ای
۱۰۷	۸-۳ تحلیل سایت پروژه
۱۰۷	۱-۸-۳ ویژگی های سایت
۱۰۸	۲-۸-۳ تحلیل دسترسی ها
۱۰۹	۳-۸-۳ تحلیل های اقلیمی
۱۰۹	۹-۳ استانداردها
۱۰۹	۱-۹-۳ اندازه های ساختاری کودکان (استانداردها)
۱۱۱	۲-۹-۳ مکان یابی واحدهای آموزشی
۱۱۲	۳-۹-۳ شرایط محیطی
۱۱۲	۴-۹-۳ جهت یابی
۱۱۲	۵-۹-۳ دسترسی
۱۱۲	۶-۹-۳ ایمنی

عنوان	صفحه
۷-۹-۳ ابعاد زمین.....	۱۱۴
۸-۹-۳ ابعاد و اندازه سالنهای گروهی.....	۱۱۴
۹-۸-۳ فضاهای راهروها.....	۱۱۴
۱۰-۹-۳ دستشویی و توالت کودکان.....	۱۱۴
۱۱-۹-۳ سالن بازی سرپوشیده.....	۱۱۵
۱۲-۹-۳ بخش تحقیقات و پژوهش.....	۱۱۵
۱۳-۹-۳ کتابخانه.....	۱۱۵
۱۴-۹-۳ بخش همایش (سالن اجتماعات).....	۱۱۷
۱۵-۹-۳ بخش مدیریت و روابط عمومی.....	۱۱۸
۱۶-۹-۳ بخش خدماتی و رفاهی.....	۱۱۸
۱۷-۹-۳ فضاهای تأسیساتی.....	۱۱۸
۱۸-۹-۳ فضاهای باز.....	۱۱۸
۱۰-۳ بررسی های اقلیمی کرمان.....	۱۲۲
۱-۱۰-۳ درجه حرارت شهر کرمان.....	۱۲۲
۲-۱۰-۳ میانگین دماهای ماهانه کرمان.....	۱۲۳
۳-۱۰-۳ مقدار بارش.....	۱۲۴
۴-۱۰-۳ رطوبت نسبی.....	۱۲۵
۵-۱۰-۳ وزش باد.....	۱۲۵
خلاصه فصل سوم.....	۱۲۶

فصل چهارم : تحلیل داده ها

مقدمه.....	۱۲۸
۱-۴ یافته های مطالعات میدانی.....	۱۲۸
۱-۱-۴ آمار توصیفی.....	۱۲۹
۲-۱-۴ بررسی فرض نرمال.....	۱۳۰
۳-۱-۴ تجزیه و تحلیل فرضیات تحقیق.....	۱۳۱
۲-۴ یافته های مبانی نظری و استانداردهای فیزیکی.....	۱۳۵
۱-۲-۴ کودک و فضای ساخته شده (دستورالعمل معماری برای کودکان).....	۱۳۵

صفحه	عنوان
۱۴۸	خلاصه فصل چهارم.....
فصل پنجم : بحث و نتیجه گیری و پیشنهادات	
۱۵۰	مقدمه .....
۱۵۰	۲-۵- برنامه فیزیکی .....
۱۵۶	۳-۵ روند طراحی .....
۱۵۷	۱-۳-۵ طراحی براساس یافته های پژوهش .....
۱۵۸	۲-۳-۵ ایده های طراحی .....
۱۵۹	۲-۳-۵ دیاگرام ها.....
۱۵۹	۴-۵ تاسیسات.....
۱۶۰	۱-۴-۵ سیستم فن کویل.....
۱۶۰	۲-۴-۵ سازه.....
۱۶۰	۵-۵ معرفی طرح.....
۱۶۱	۷-۵ نتیجه گیری و پیشنهادات.....
۱۶۴	منابع.....
۱۶۵	منابع فارسی .....
۱۷۰	پیوست ها .....
۱۷۱	پیوست ۱: پرسشنامه .....
۱۷۳	پیوست ۲: فرم نظرسنجی کودکان.....
۱۸۸	پیوست ۳: نقشه ها و رندرها.....
۲۰۰	چکیده انگلیسی.....

فهرست جداول

عنوان جدول	صفحه
جدول ۱-۲- تعیین خلاقیت‌های متناسب با ویژگی‌های ۲ تا ۶ سال (منبع: آقاجانی ۱۳۹۳، ۱۲).....	۱۴
جدول ۲-۲- مقایسه نظام‌های آموزشی معلم- محور و شاگرد- محور (منبع: رجبی موسی‌آباد ۱۳۷۸).....	۵۲
جدول ۳-۲- مقایسه ویژگی‌های محیط تعلیم و تربیت شاگرد- محور و محیط تعلیم و تربیت معلم- محور.....	۵۵
جدول ۴-۲- تحلیل مساحت‌های موزه یورکا.....	۹۱
جدول ۱-۳- جدول روایی پرسشنامه (تحلیل عاملی).....	۱۰۴
جدول ۲-۳- جدول ضریب پایایی پرسشنامه (آلفای کرونباخ).....	۱۰۴
جدول ۳-۳- قد کودکان ۳-۷ ساله به سانتیمتر (منبع: یونسکو ۱۳۶۸).....	۱۱۰
جدول ۴-۳- ضریب ابعاد بدن کودک در وضعیت ایستاده و نشسته نسبت به قد ایستاده او.....	۱۱۰
جدول ۵-۳- ضریب اندازه‌های تجهیزات نسبت به قد ایستاده کودک (منبع: یونسکو ۱۳۶۸).....	۱۱۱
جدول ۶-۳- خلاصه ضوابط ایمنی در مهدکودک- سانتیمتر (منبع: پودینه ۱۳۸۳، ۶۸).....	۱۱۳
جدول ۷-۳- ارتفاع مناسب صندلی و میز برای دانش‌آموزان (شاطریان ۱۳۸۹، ۷۷).....	۱۱۶
جدول ۸-۳- ضوابط و معیارهای فضاهای آموزشی در مقیاس برنامه‌ریزی واحد آموزشی.....	۱۲۱
جدول ۱-۴- پایایی پرسشنامه (منبع: نگارنده).....	۱۲۸
جدول ۲-۴- پایایی پرسشنامه (منبع: نگارنده).....	۱۲۸
جدول ۳-۴- توزیع فراوانی و درصد نمونه آماری بر اساس متغیر میزان تحصیلات.....	۱۲۹
جدول ۴-۴- توزیع فراوانی و درصد نمونه آماری بر اساس متغیر سن.....	۱۳۰
جدول ۵-۴- نتایج آزمون کولموگروف- اسمیرنوف (K-S) برای بررسی پذیره نرمال بودن.....	۱۳۱
جدول ۶-۴- فراوانی رنگ دیوار.....	۱۳۱
جدول ۷-۴- فراوانی شکل کلاس.....	۱۳۲
جدول ۸-۴- فراوانی رنگ میز و صندلی.....	۱۳۳
جدول ۹-۴- آمار توصیفی مربوط به فرضیه دوم.....	۱۳۵
جدول ۱۰-۴- آزمون t تک نمونه ای.....	۱۳۵
جدول ۱-۵- معرفی فضاها و برنامه فیزیکی (منبع: نگارنده).....	۱۵۰
جدول ۲-۵- ایده های طراحی (منبع: نگارنده).....	۱۵۸

فهرست نمودارها

صفحه	عنوان نمودار
۱۲۹	نمودار ۱-۴- نمودار فراوانی میزان تحصیلات
۱۳۰	نمودار ۲-۴- نمودار فراوانی سن
۱۳۲	نمودار ۳-۴- نمودار فراوانی رنگ دیوار
۱۳۳	نمودار ۴-۴- نمودار فراوانی شکل کلاس
۱۳۴	نمودار ۵-۴- نمودار فراوانی رنگ میز و صندلی

فهرست تصاویر

صفحه	عنوان تصویر
۳۸	تصویر ۱-۲- قلمرو خلاقیت (منبع: شفایی ۱۳۹۰، ۵۰).....
۶۱	تصویر ۲-۲- پلان اتاق‌ها و جایگاه‌هایی برای آموزش کلی (منبع: نویفرت، ۱۳۸۱).....
۶۲	تصویر ۳-۲- پلان جایگاه آموزشی با میزهایی برای ۱۸۰ دانش‌آموز در ۵۵۰ مترمربع.....
۶۲	تصویر ۴-۲- چند نمونه پلان باز به همراه نحوه تقسیم‌بندی آن (دارای کیفیت انعطاف‌پذیری).....
۷۵	تصویر ۵-۲- سیر تحول معماری مدار فضاهای آموزشی از الگوی سنتی ایرانی (مسجد-مدرسه) تا الگوی متداول با سازماندهی راهرویی (منبع: قیاسوند ۱۳۸۵: ۱۶۶).....
۷۶	تصویر ۶-۲- جایگزینی راهرو داخلی به جای حیاط مرکزی فضا های آموزشی سنتی-الگوی متداول در سازماندهی محیط های آموزشی (منبع: قیاسوند ۱۳۸۵، ۱۶۷).....
۷۸	تصویر ۷-۲- کودکستان بریوزار (منبع: archdaily.com ۹۶/۰۱/۱۵).....
۷۸	تصویر ۸-۲- کودکستان بریوزار (منبع: archdaily.com ۹۶/۰۱/۱۵).....
۸۰	تصویر ۹-۲- مهدکودک ولزروبیو (منبع: archdaily.com ۹۶/۰۱/۱۵).....
۸۰	تصویر ۱۰-۲- پلان مهدکودک ولزروبیو (منبع: archdaily.com ۹۶/۰۱/۱۵).....
۸۲	تصویر ۱۱-۲- نقشه های پارک فرهنگی کودکان قاهره (منبع: عبدالوهاب، ۲۰۰۹).....
۸۳	تصویر ۱۲-۲- نقشه های پارک فرهنگی کودکان قاهره (منبع: عبدالوهاب ۲۰۰۹).....
۸۳	تصویر ۱۳-۲- پارک فرهنگی کودکان قاهره (منبع: عبدالوهاب ۲۰۰۹).....
۸۴	تصویر ۱۴-۲- پارک فرهنگی کودکان قاهره (منبع: عبدالوهاب ۲۰۰۹).....
۸۵	تصویر ۱۵-۲- زمین بازی شولبرگ (منبع: memarinews.com ۹۵/۱۲/۱۰).....
۸۶	تصویر ۱۶-۲- پارک بلاکسلند ریورساید (منبع: fekreno.org ۹۵/۱۲/۱۰).....
۸۷	تصویر ۱۷-۲- کودکستان تیمایویی (منبع: mahdiarmemar.ir ۹۵/۱۲/۱۰).....
۸۸	تصویر ۱۸-۲- مهدکودک شبدر چهارپر (منبع: archithings.com ۹۵/۱۲/۲۵).....
۸۹	تصویر ۱۹-۲- کار و زندگی در مهدکودک یورکا.....
۸۹	تصویر ۲۰-۲- پلان های مهدکودک یورکا.....
۹۰	تصویر ۲۱-۲- نمود من و بدن من در مهدکودک یورکا.....
۹۰	تصویر ۲۲-۲- چیزها.....
۹۲	تصویر ۲۳-۲- موزه کودکان هوستن (منبع: http://www.ketabnak.org ۹۶/۰۱/۲۰).....
۹۳	تصویر ۲۴-۲- ورودی موزه کودکان بوستن منبع: ketabnak.org ۹۶/۰۱/۲۰).....

- تصویر ۲-۲۵- پلان های کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان بندرعباس..... ۹۳
- تصویر ۲-۲۶- فضای بیرونی خانه کودک اصفهان (منبع: ۹۵/۱۲/۲۰ isfahan.ir)..... ۹۴
- تصویر ۲-۲۷- مرکز آفرینش فرهنگی هنری تهران، منبع: ۹۵/۱۲/۲۰ kanoonnews.ir..... ۹۶
- تصویر ۳-۱- فرآیند انجام تحقیق..... ۱۰۱
- تصویر ۳-۲- محل قرارگیری پروژه (منبع: گوگل ارث)..... ۱۰۷
- تصویر ۳-۳- تحلیل دسترسی های سایت (منبع: نگارنده)..... ۱۰۸
- تصویر ۳-۴- تحلیل های اقلیمی سایت (منبع: نگارنده)..... ۱۰۹
- تصویر ۳-۵- موقعیت و زوایای تابش خورشید..... ۱۲۳
- تصویر ۳-۶- انرژی تابش یافته بر سطح قائم..... ۱۲۳
- تصویر ۳-۷- میانگین درجه حرارت ماهانه کرمان بین سالهای ۲۰۰۵-۱۹۵۱..... ۱۲۳
- تصویر ۳-۸- بارش فصلی کرمان..... ۱۲۴
- تصویر ۳-۹- رطوبت نسبی شهر کرمان..... ۱۲۵
- تصویر ۳-۱۰- جریان های مهم هوایی در استان کرمان..... ۱۲۶
- تصویر ۴-۱- محیطی با فضای کافی (منبع: قزاق نوری ۱۳۸۴، ۸۲)..... ۱۳۷
- تصویر ۴-۲- پلان اتاق همگانی (منبع: قزاق نوری ۱۳۸۴، ۸۳)..... ۱۳۷
- تصویر ۴-۳- فضای دنج (منبع: قزاق نوری ۱۳۸۴، ۸۳)..... ۱۳۸
- تصویر ۴-۴- پله ها (منبع: قزاق نوری ۱۳۸۴، ۸۴)..... ۱۳۹
- تصویر ۴-۵- برج ها (منبع: قزاق نوری ۱۳۸۴، ۸۵)..... ۱۳۹
- تصویر ۴-۶- عناصر معماری (منبع: قزاق نوری ۱۳۸۴، ۸۷)..... ۱۴۰
- تصویر ۴-۷- مبلمان (منبع: قزاق نوری ۱۳۸۴، ۸۹)..... ۱۴۱
- تصویر ۴-۸- اشیاء بزرگتر (منبع: قزاق نوری ۱۳۸۴، ۹۱)..... ۱۴۲
- تصویر ۴-۹- کتابخانه (منبع: قزاق نوری ۱۳۸۴، ۹۲)..... ۱۴۲
- تصویر ۴-۱۰- آشپزی (منبع: قزاق نوری ۱۳۸۴، ۹۳)..... ۱۴۳
- تصویر ۴-۱۱- چشم انداز پنجره ها (منبع: قزاق نوری ۱۳۸۴، ۹۴)..... ۱۴۳
- تصویر ۴-۱۲- بیرون و اطراف خانه (منبع: قزاق نوری ۱۳۸۴، ۹۶)..... ۱۴۴
- تصویر ۴-۱۳- طبیعت خانه (منبع: کرومر ۱۳۸۸، ۶۲)..... ۱۴۵
- تصویر ۴-۱۴- نمای خانه (منبع: کرومر ۱۳۸۸، ۶۳)..... ۱۴۵

تصویر ۴-۱۵-ورودی (منبع: کروزر ۱۳۸۸، ۶۴).....	۱۴۶
تصویر ۴-۱۶-روشنایی (منبع: کروزر ۱۳۸۸، ۶۶).....	۱۴۷
تصویر ۴-۱۷-فضای راحت (منبع: کروزر ۱۳۸۸، ۶۷).....	۱۴۷
تصویر ۴-۱۸-رنگ (منبع: کروزر، ۱۳۸۸).....	۱۴۸
تصویر ۵-۸-بازی آهن ربای جادویی و قطار بازی کودکان.....	۱۵۶
تصویر ۵-۹-اسکیس های اولیه طرح (منبع: نگارنده).....	۱۵۶
تصویر ۵-۱۰-ایدئوگرامهای اولیه طرح (منبع: نگارنده).....	۱۵۷
تصویر ۵-۱۱-استفاده از فرمهای منحنی در طرح (منبع: نگارنده).....	۱۵۷
تصویر ۵-۱۲-استفاده از حیاط مرکزی (فضای محصور) و فضای نیمه محصور در طرح (منبع: نگارنده).....	۱۵۸
تصویر ۵-۱۳-دیاگرام ارتباطات فضایی طبقه همکف (منبع: نگارنده).....	۱۵۹
تصویر ۵-۱۴-دیاگرام ارتباطات فضایی طبقه اول (منبع: نگارنده).....	۱۵۹
تصویر ۵-۱۵-دیاگرام ارتباطات فضایی زیرزمین (منبع: نگارنده).....	۱۵۹

فهرست نقشه ها

صفحه	عنوان نقشه
۱۸۹	نقشه ۱: سایت پلان.....
۱۹۰	نقشه ۲: طبقه زیرزمین.....
۱۹۱	نقشه ۳: طبقه همکف.....
۱۹۲	نقشه ۴: طبقه اول.....
۱۹۳	نقشه ۵: مقاطع.....
۱۹۴	نقشه ۶: نماها.....
۱۹۵	نقشه ۷: پلان ستون گذاری.....

چکیده

در میان توانایی های مختلف انسان بدون تردید خلاقیت سازنده ترین و بنیادی ترین آنهاست. دستیابی به قانون مندی هایی که به شناخت و تغییر جهان منجر شده بدون استفاده از نیروی خلاق انسان ها امکان پذیر نبوده است. با توجه به نقش اساسی خلاقیت در زندگی ضروری است که این توانایی ارزشمند را در کودکان پرورش دهیم. متأسفانه نظام آموزشی _ تربیتی ما در خانه و مدرسه و به تبع آن در جامعه ، نه تنها این توانایی را در کودکان و نوجوانان پرورش نمی دهد، بلکه باشیوه های نامناسب آنرا سرکوب می کند. پرورش خلاقیت همچون سایر خصوصیات انسانی باید از همان سالهای نخست زندگی آغاز گردد. خلاقیت تدریجاً شکل می گیرد و رشد می یابد. اوج خلاقیت کودکان تا سنین ۶-۷ سالگی است. در پرورش خلاقیت کودکان، توجه به آگاهی از روند شکل گیری و رشد خلاقیت، شناخت عوامل تقویت کننده و بازدارنده آن و فراهم ساختن محیط و امکانات مناسب برای پرورش این توانایی لازم است. باید کودکان را تشویق کنیم که خود به فعالیت، تجربه مستقیم، مشاهده و تفکر بپردازند؛ تجربه کنند، بیاموزند و این اصل را بپذیریم که خلاقیت در آزادی شکوفا می شود. هدف این تحقیق طراحی مرکز آفرینش خلاقیت و مهارتهای هنری کودکان در کرمان با رویکرد اندیشه خلاق می باشد. در این تحقیق از روش کتابخانه ای و میدانی استفاده شده است که در قسمت میدانی پرسشنامه بین ۱۱۸ نفر از مربیان مهدکودک توزیع شد. به منظور تدوین مولفه ها و پارامتر های موثر در طراحی از نوع تحقیق همبستگی استفاده شد و با استفاده از نرم افزار SPSS تحلیل های آماری صورت گرفت. ترکیب فضاهای نیمه باز، ترکیب عملکردها با بازی، انعطاف پذیری عملکردها و توجه به ابعاد فضایی، باعث تحریک کنجکاوی، انگیزش کودک، خلق فضای دلپذیر و مأنوس بودن فضا می شود که تمام این نتایج در بروز ادراکات خلاقانه کودکان موثر است. این نتایج در طراحی این مجموعه مورد استفاده قرار گرفته است.

واژگان کلیدی:

طراحی فضای کودک، اندیشه خلاق، خلق فضای دلپذیر

فصل اول

کلیات

تمدن بشر مرهون اندیشه خلاق آدمی بوده و دوام آن نیز بدون بهره گیری از خلاقیت که عالی ترین عملکرد ذهن انسان محسوب می شود، غیرممکن خواهد بود (برات ۱۳۸۲).

تمام خلاقیت ها و نوآوری های امروز متأثر از آموزش و پرورش و نیروی پنهان آن است. آنچه امروز دیده می شود حاصل کار دست اندرکاران دیروز است و تولید فردا نتیجه خلاقیت امروز خواهد بود. روان شناسان و متخصصان آموزش و پرورش به این نکته توجه دارند که موضوع خلاقیت، موضوعی پر اهمیت و زیربنایی است. «سقراط» هدف اصلی تعلیم و تربیت را «پرورش نیروی تفکر در انسان ذکر کرده است.» (جلیلی ۱۳۸۲: ۲).

در تعلیم و تربیت جدید، فضاهای فیزیکی آموزشی تنها یک مکان کالبدی خشک برای تجمع کودکان و حضور معلم در سر کلاس درس نیست. به بیان دیگر شرایط فیزیکی فضاهای آموزشی به عنوان یک عامل مهم در کنار سایر عوامل آموزشی و تربیتی در فرآیند تعلیم و تربیت ایفای نقش می کند و از تعامل این عامل «محیط تعلیم و تربیت» ساخته و پرداخته می شود. فضای کالبدی این فضاها باید فراگیران را به حضور نشاط انگیز در این محیط تشویق و ترغیب نموده و شرایط را برای یادگیری بهتر و عمیق تر تسهیل نماید.

هم چنان که آموزش و پرورش «امروز» غیر از آموزش و پرورش «دیروز» است و متناسب با تغییرات و تحولات و متأثر از مقتضیات زمان، تحولات اساسی در اهداف، برنامه ها، ساختار و محتوای آن به وجود آمده است، به یقین آموزش و پرورش «فردا» نیز با آموزش و پرورش «امروز» تفاوت هایی اساسی و بنیادی خواهد داشت و دگرگونی های مختلف در نظام تعلیم و تربیت آینده به وجود خواهد آمد. از آن جا که اصولاً آموزش و پرورش انسان های «فردا» را تربیت می کند و نسل های امروز را برای زندگی و جامعه فردا آماده می سازد، یکی از اهدافی که آموزش و پرورش باید به آن بپردازد، پرورش توانایی تفکر در کودکان است در نتیجه از هم اکنون باید به فکر «آینده» بود و برای دستیابی به آموزش و پرورش نوین متناسب با تحولات آتی چاره اندیشی کرد (جعفری ۱۳۸۳، ۲).

۱-۱ بیان مسئله

طراحی فضایی متناسب با روحیات و ویژگیهای جسمی کودک، سبب آفرینش و رشد خلاقیت در کودک می شود. فضاهای آموزشی امروز پاسخگوی نیازهای روحی روانی و آموزشی کودکان نمی باشد. مقاله های زیادی راجع به کودکان و نیاز آنها به محیط خلاق ارایه شده که در حوزه تئوری می باشند و از لحاظ کاربردی به آن اهمیت داده نشده است. وقتی می خواهیم فضای آموزشی طراحی کنیم بهتر است بر اساس رویکردهای روانشناسی محیط، نیازهای روحی-روانی و عاطفی کودکان را بشناسیم؛ همچنین